קטע מדרשות הגה"צ אב"ד וואדרידש שליט"א

לכבוד יומדה"ל של צדיקי בעלזא וסאטמער זי"ע, יום ה' עקב תשע"ז

בערך 55 מינוט אריין אין די דרשה -- **#199- #4 718-906-6428**

אחר דברי תורה להכנסת ספר תורה, ודברים אודות הרה"ק מבעלזא וסאטמער, ויסודות דרכי רבותינו בעל חת"ס ודברי חיים.

גיי מיר צים הייליגען דברי חיים צאנזע רב, וואס ער האט אריין געברענגט דעם פייער פין עזות דקדושה אין ביטול יצרא דעבודה זרה פין אמונות טופשיות, אמונות טפילות מיט זיין הייליגע מלחמה, אין מיר וועלן נאכזאגען די לשון הטהור פין הייליגען קאמארנער בעל היכל הברכה וואס ער האט געשריבען איבער דעם ענין אין שנת תרכ"ט יום ג' ראה, שנת נחל נובע מקור חכמה, דברים נפלאים וואס ער שרייבט איבער דעם ענין, אין ער זאגט, ולולא עמד (שרייבט ער אויפען הייליגען צאנזע רב), ולולא עמד איש צדיק בארץ שמסר נפשו על התורה ועל המצות לחזק דת אמת, כבר היה נכבה נרו של תורה לגמרי, **חיים** שמו הקדוש, **חיים** ארוכים יוסיפו לו אורך ימים שנות **חיים**, **חיים** הם למוצאיהם בפה, וחלקו ב**חיים**, דרכו **חיים**, **וחיים** לו בכל סביביו, יתחזק, יתחזק, יתחזק, וכו' ויאריך ימים עד מאה ועשרים שנה, וכל המחזק אותו ואת קדושתו מחזק דת האמיתי, מאה ברכות ינוחי על ראשו. דברי השפל והנבזה קטיני דארעה, יצחק אייזיק קאמארנאע (ע"כ"ל). הפלדיגען פייערדיגען בריוו פין א בעל רוח הקודש אמיתי. ואמע"ל, דאס איז דער פייערדיגען מלחמה, עזות דקדושה, וואס די הייליגע דגל (מחנה אפרים) זאגט די וואך (פ' עקב) שבכל המדות אפילו שאינם טובים יכול לעבוד בהם הקב"ה כמו בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגא, וזו מדה לא טובה, ואיתא, חוצפה אפילו כלפי שמיא מהני. אין ווי ער איז מסביר כדרכו בקודש, ע"פ יעדע מדה קען מען זיך אויסניצען מיטן ריכטיגען וועג צי דינען דעם אייבירשטען אין נישט נתפעל וועלן פין תבל ומלואה.

אין דאס איז דער ענין וואס דער הייליגע צאנזע רב האט אגעשלאסען דער ענין אז עס איז נאך דא תלמידי בשם, וואס דער לאבאווא רב דערמאנט עס, נסתם לגמרי די גאנצע ענין פין קדושים עליונים, פונקט ווי עס איז נישט דא קיין תנאים ואמוראים, איז נישטא קיין תלמידי בשם, אבער אוודאי די הייליגע דיבורים פין צדיקי אמת תלמידי בשם ברענט ווי א פייער, אין ווי די הייליגע צאנזע רב אליינס אין תלמידיו הגדולים אין אלע, האבן עוסק געווען מיטן פייער וואס איז געבליבן, פונקט ווי אינז לערמיר משניות אין גמרא אין אינז לערמיר די קדמונים, אזוי לערן מיר די ווערטער פין די צדיקי אמת.

אין דעס וואס מו"ר שרייבט אין ויואל משה נשתכח דרך הבעל שם לגמרי, מיינט ער גאר עפעס אנדערש, מיינט צי זאגן אז מען נעמט נעבעך די ספרים אין מען איז מסלף אין מען דרייט עס אויס, דאס איז די לגמרי, אוודאי איז נישט פארגעסן געווארן, אינז האמיר די אלע הייליגע ספרים, אין ווער עס לערנט, אין בויט זיך אויף די יסודות הדת אין ער איז נישט מסלף דברי אלוקים חיים, קען זיך ווארעמען מיט די הייליגע דיבורים פין אינזערע גדולי ישראל, צדיקים, רבותינו הקדושים תלמידי הבעש"ט.

אין לאמיר צילייגען א נקודה וואס קימט פין די פרעמדע וועלט, וואס ריפן אינז "חסידים", דאס ווארט חסידים איז טייטש א דבר נפרד פין עם ישראל, וואס איז געווען "איסיעם" בימי בית שני, עס איז נישט דא אזא זאך ווי חסידים, ביי אינז האט מען געזאגט א חסידישער איד, בעצם זענען אינז אידן זרע אברהם יצחק יעקב, יוצאי מדינת אשכנז, פין די חכמי גדולי ישראל, אינז ווארעמען זיך אן, א חסידישע איד, נישט חסידים, אינז זעמיר נישט קיין דבר נפרד, אינז זעמיר אידן, אין אינזער ערליכע אידן האבן מקפיד געווען ציזאגן א חסידישער איד, אין מען ברויך אבאך ציגעבן נישט ברענגען די אלע עקספרעשענס אין אלע ביטיום פין די פרעמדע וועלט.

עכ"פ איך שיהיה, איז דער נשתכח איז טייטש אז מען האט מסלף געווען מען האט פארדרייט דברי צדיקים, דברים המצודקים, ציעט מען פאלטשע מסקנות, מען זעהט עס נעבעך היינט, וואס בויט זיך נעבעך די אלע עבודה זרות אין אמונות טפילות אין א בשר ודם אין די גאנצע ענין פין שבתאי"ס, די אלע זאכן רח"ל וואס די פני יהושע האט שוין געווארענט דעם בעשה"ק בדורו, ווי מיר האבן עס דערמאנט ליל פורים אחר שתיית היין, מען קען הערן אויף #6 די פורימדיגע שמועס, וואס אינז זאגן נאך מפה לאוזן איש מפי איש די אלע ענינים, איז פארקערט, נשתכח לגמרי מיינט ער נאר ציזאגען אז מען האט עס אויסגעדרייט, אבער אז מ'גראד עס אויס, ווי מו"ר די שאפראנע רב האט געזאגט, אזוי ווי עתניאל בן קנז האט מחזיר געווען בפלפולו די שכחה, אז מען גראד זיך אויס מיט די הייליגע תורה, מען גייט צי, מען ווארעמט זיך מיט די היילגע דיבורים איז דאס נצח, פארקערט, לולא תורתך שעשועו וועז מען לערנט נישט די הייליגע דיבורים צדיקי אמת רבותינו הקדושים תלמידי הבעש"ט אז אבדתי בעניי, אבער עכ"פ די הייליגע צאנזע רב האט געשלאסען די תקופה, אזוי ווי עס שליסט עס זיך א תקופת הנביאים, תקופת התנאים, תקופת אמוראים, תקופת הגאונים, תקופת הראשונים, אין תקופת האחרונים, האט זיך געשלאסען תקופת פין תלמידי בעש"ט, ודו"ק היטיב, דאס אלעס די הייליגע צאנזע רב אריין אין זיין פייערדיגע מלחמה אין אוועק געשטעלט די יסודות.

אין מו"ר די בעל דברי יואל האט עס צי געגדיגט מיט א געוואלדיגן תוקף אין מיט א געוואלדיגען שלימות ווי ער פלעגט צי זאגן אויפן הייליגען עמדין וואס ער איז ארויס אין א פייערדיגען מלחמה קעגן הייליגען ר' ר' יונתן, באמת ווייסן מיר אז ר' יונתן איז זייער גרויס געווען, אבער אויף אזויפיל האט ער געלערנט, אז מען זאל זיך נישט אפשרעקן פאר די גרעסטע ווען עס קימט צי מלחמת ה', מלחמת התורה, ודו"ק היטב, ודי למבין.

עכ"פ לענינינו, אינזער ענין דא איז, אביסל מסביר זיין ביסודן של דברים וואס אינז קענען ניצן פאר הלכה למעשה, מו"ר די בעל דברי"י בקדושת תורתו איז געשטאנען אין איבער געגעבן פאר אידישע קינדער, דעם פייער פין הייליגען חתם סופר אין הייליגען צאנזע רב, עזות דקדושה, איינס פין די יסודות וואס ער פלעגט איבער צי געבן פין גדולי ישראל איז, וואס אסאך תלמידי חכמים שבדור היינט, ווייסן דאס נישט, וואס ער האט ג'חזרט כסדר, **מיטן שקר קען מען נישט בויען דעם אמת**, דאס איז געווען ביי אים מרגלא בפימיה, אז מען קען מיטן שקר נישט בויען קיין אמת, מען קען נישט מיט קיין קרומקייטן ראטעווען די תורה, אין כמה יראי השם פין היינטיגען דור האבן דאס נישט גענוג מקבל געווען, אין זיי פארשטייען נישט די ענין.

עכ"פ איך שיהיה, די אייבישטער האט איבער געלאזט די 2 צדיקים (הרה"ק מבעלזא והרה"ק מסאקמער) כל אחד לפי שורש נשמתו זאל איבער פלאנצען פאר אינז דעם היימישן קבלה, אז מען זאל קענען אוועקשטעלן דעם עתידות הדורות (כאן רמז, רמז נאה על הני ב' צדיקים).

עכ"פ, אז מען איז זיך אביסל מתבונן אין אינזער מצב היינט לפי קבלות רבותינו, האט מען זייער אסאך מסלף געווען, מען קען זאגן אז **נשתכח דרך החתם סופר כמעט פינעם דור**, ווייל מען האט מסלף געווען דברי מו"ר בעל דבר"י, אין עס איז א מבהיל'דיגע מצב אין דעם ענין אין אינזער דור, וואס באמת האט ער געקענט מטהר זיין מדן ועד באר שבע, ווייסן מיר דאך אז דן איז געווען די שני עגלי זהב, וואס מיר האבן דערמאנט ביי קדושה רבא, דעם דברי יואל פ' תרומה, אויף די גמ' אין סנהדרין דף קז ע"ב גחזי האט ענמומען מיט א אבן שאובת די שני עגלי זהב וואס ער האט אויפגעשטעלט, אין ער האט זיי געטראגן בין שמים וארץ, אין עס איז דא א דעה אז ער האט אריין געלייגט א שם, אין זיי האבן געשריגען אנכי ה' אלוקיך ולא יהיה לך, אין ער איז מבאר דארטן אין עמוד קפח', אז זיי האבן נישט געשריגען אויף זיך ח"ו, נאר זיי האבן מעיד געווען אויפן בורא יתברך שהוא אחד, ופרסומא אלוקתו יתברך בקרב ישראל, ודא עקא דאס איז די גרעסטע סכנה וואס מען הייבט אן נאך ציגיין אז מען רעט פין אייבערשטען א גאנצן טאג, אין מען מיינט אז זיי זענען מפרסם אמונת השם גייט מען נאך בלינדערהייט, עי"ש בפנים אין דברי יואל וואס ער איז מאיר עינים של ישראל, אין דעם ריינקייט אין נקיות אז מען זאל נישט נמשך ווערן נאך די הסתה פין די וואס זאגן אז זיי וועלן אראפ ברענגען דעם ה' אחד דעם אין עוד, אין זיי האבן אנגעמאכט עגלי הזהב אין זיי גלייבן אין א בשר ודם, אין זיי גלייבן אין נצחי, אין כמה וכמה ענינים.

עכ"פ די אלע ענינים וואס מען האט אינז איבער געגעבן מדור דורות, אין אינז האבן באקומען די פייערדיגן קדושת המלחמה מיט א געוואלדיגן שטארקייט, איז ליידער האט מען דאס אלעס מסלף געווען אין מען האט עס אריין געפירט אין א שרעקליכן טופשות'דיגן סילוף, אין געמומען די גאנצען מלחמת פין הייליגען חתם סופר אין הייליגען צאנזע רב, מיט אלע הקיפום אין מיט ברען, ווארימקייט פין תלמידי בע"ש, אין אריין געריקט מיט זייער טופשות, אין איין צווואגעלע, אין דעם ציונות פין שלש שבועות, "וואס שלש שבועות איז דאך נאר א ענף שבענף פינעם דעם רעיון הציונות בעצם", וואס ציונות איז דאך א עקירה אין כל התורה כולה, וואס אלע גדולי ישראל האבן לוחם געווען בימיהם, נאר עס האט שוין נפקע געווארן דעם כח פינעם רעיון הציונות, אין זיי האבן אלעס אריין גערוקט אין דעם ווינקעלע, ציגענומען פין מו"ר די גאנצען שמירת התורה וואס ער האט איבער געגעבן לדורות, אין געמאכט דערפון א פריוואטע אדשענדע, אין שתים רעות עשו, זיי האבן מיט דעם 2 זאכן געטוען, קודם האבן זיי ארויסגעשטויסן יעדען איינעם פין מלחמת ה', אז זיי זענען די איינציגיג בעלי בתים אויפן מלחמת ה', אין מען מעסט מיט א טעמאמעטער א ערליכע איד, צי ער האלט זיך מיט דעם וואס זיי האבן אפגעפסקנט די שיטה הקדושה, אין אז נישט וואפט מען אין די זייט, א נייעם טערמאמעטער, עס האט נישט צי טוען מיט אש התורה, מיט מלחמת ה' יראת שמים, עסק התורה, א נייעם טערמאמעטער, אין זיי

טוען מיט דעם שטויסען ערליכע אידן, אז זיי זאלן שטייען פין אינדערווייטענס אין זיי זאלן מיזן גייען מן הצד, אין מען פארלירט דעם גאנצן קבלת רבותינו. אין אפילו ביי אינז אליינס האבן זיי געמאכט מיט דעם אז מען קען ברעכן אלע גדרים, אין נאכמאכן די גוישע וועלט אין תלמוד תורה׳ס אין ישיבות, אין איבעראל, די עיקר איז אז מען האלט זיך ביי די שיטה הקדושה, מיינט ער שוין אז ער גייט שוין בדרך רבותינו, ווייל דאס איז געווארן די גאנצע תורה שלימה זייערע רח״ל, אין פארשטייט זיך אז זייער אסאך אינגעלייט פארשטייען דאס נישט, וואס דא טוט זיך אויף די וועלט אין זיי זענען צימישט, אין זיי לאזן איבער דאס גאנצע, אין די פרעמדע וועלט זעהט אינזער חלל אינזער ריקנות, קימען זיי זאגן אז זיי וועלן מגלה זיי דעם אנכי, ולא יהיה לך, אזוי ווי די עגלי הזהב פין ירבעם בן נבט, אין אזוי פארלירן אינז אלעס, ער בלייבט א היימישע איד ווייל ער שרייט קעגן ציונית, ער ווייסט אפילו נישט וואס דאס אינז, אין די גאנצע תורה איז געווארן א ליצנות רח״ל, די סילוף נורא וואס מען האט אנגעמאכט, אין מיט דעם אוועק געשטויסן אסאך ערליכע אידן, אין ביי זיך אליינס געבראכן אלע מחיצות וואס מיר האבן געהאט צווישן די גוישע וועלט אין די מאדערענע וועלט, אין מיר זענען געווארן נאר געבונדען צי איין זאך, אין טאמיר האלט מען זיך ביי די זאך בין איך שוין על דרך ישראל סבא, אין מען טוט זיך מיט דעם מטהר זיין אין באשיצען אז מען איז נאך ממשיך מיטן דרך פין פריערדיגע ערליכע אידן, זייער א אנגעווייטאגטע פרשה, אין עס קימט אן שווער צי רעדן דערווען, אבער מביני מדע אין תלמידים חביבים וועלן פארשטייען וואס מיר זענען עוסק דא. אין פארקערט פארקערט, טאמער וויל מען זיך שלאגן אקעגן די ממשלת המרשעת, ברויך מען קוקן אין די יושב הישן שבירושלים וואס דארטן געפינען זיך נאך די פרושים אין די תלמידי חתם סופר׳דיגע אייניקליך וואס האבן די נקיי הדעת שבירושלים, אין זייער מלחמה איז מיט א נקיות, אין דארטן קען מען זהען אביסל וואס טייטש לוחם זיין, אין די אידן איז א וודאי מצוה לחזק, אבער זיי זענען א מיעוט היינט אין זיי זענען אנגעווויזן אויף די געלט פין אנדערע וואס טערעזירן זיי ואכמע״ל, עס איז א פחדיגע ענין. וואס ערליכע אידן האבן אלע מחשיב געווען די אמתע לוחמים פין ירושלים, עס איז דא א באקאנטע בריוו פין הגה״צ בעל ויחי יוסף פין פאפא ווי ער שרייבט זייער א שיינע בריוו פאר די נטורי קרתא, פין די זויבערע, די אמת׳דיגע דארט אין ירושלים בימים ההם.

עס איז יעצט נפטר געווארן הגה״צ ר׳ פישל הערשקאוויטש די האליינע רב איז געדריקט אין ״אום אני חומה״ דאס איז די חומה פין נטורי קרתא שנת תשי״א, מיר האבן נאך די אלטע חומה, וואס האט אינז איבער געגעבן כבוד מחו׳ הגה״ח ר׳ אליעזר דוד פאל בעל חשב האפוד זצ״ל, איז דא אין דעם קונטרוס פין אדר א׳ תשי״א עמוד שמג׳, איז דא א בריוועלע וואס דער גאון וצדיק ר׳ פישעלע שרייבט נאך פין מחנה האליין, דאס איז געווען אין דייטשלאנד שרייבט ער דארטן, ״אלף שלומים, משמי מרומים, ברכות ואלופות מרבבות, כאבני היכל מחוטבות, מרוכב בערבות, יסגי לראש מנהלי מנהיגי מעדי הקדושה וכו׳ אנשי נטורי קרתא, ה׳ עליהם יהיה בעיר הקודש ירושלים תובב״א, אדמה״ש מכמע״ה, הנני בזה בבקשה מכבודכם הרמה, היות שנפשי צמאה ושקקה מאד למאמרי ״אום אני חומה״ הנאמרים ברשפי אש שלהבת, לדבק את עם ישראל להשם ב״ה ולתורתו הקדושה, ולהרחיקם מהרשעים מחבלים את כרם ישראל, היוצא לאור מדי חודש בחדשו ע״י מעלתכם, ע״כ בקשתי שתמחול לי אלף פעמים לשלוח לי המאמרים האלה מדי חודש בחדשו, וגם לרבות המאמרים אשר נדפסו עד עתה, כדי לחזק ולאמץ ידים רפות, כי בעזהשי״ת דרים פה במחנה יהודים (דיפי לאגער אין דייטשלאנד) אשר נאמנים לה׳ ולתורתו, אשר הם מופלגים מכל המפלגות (וואט פין אלע פארטייען), ונכון לחזקם בדבריכם הנאמרים בקדושה וטהרה ע״י רוח ישראל סבא. בקידה ובהשתחויה לכבודכם, המצפה לישועה, הק׳ אפרים פישל הערשקאוויטש ראב״ד קהי׳ ראצפערט כעת פה מחנה האליין״. עכ״ל פין א ת״ח גאון ואיש צדיק וואס ער האט געברענט מיטן קבלה פינעם חקל יצחק מספינקא מיט תורה וקדושה.

עכ״פ איך שיהיה, מען זעהט דא א מוראדיגע זאך, אלע ערליכע אידן האבן דערשפירט, וועו עס איז דא נקיות האבן זיי אלע געצויגן אינזער קבלה פין מלחמתה של תורה, נאר מען האט עס געמוען לרשות עצמי, אין מען האט געמאכט דערפון א געוויסע אדשענדע פאר א קאולט, אין מען האט מו״ר דעם בעל דבר״י ארויס געמוען פין גדולי ישראל, אין געמאכט א ״פארגעטרינג״ פין אים, אזוי ווי מיר האבן געדעד ליל פורים, וואס ער האט אלע יארן לוחם געווען קעגן די ענינים, דעם השלמת המלחמה פינעם הייליגען צאנזע רב, אין געמאכט דערפון א גאנצע עבודתם בכך, מיט א געוויסע אגעזינדערט קייט, אין שרייען אויף יעדן לינק, רעכטס, רח״ל אויף אידישע קינדער זאגט מען לינק, א איד איז דאך כולו רעכט, די אייבישטער זאל אפהוטען, די אותו רשע אין אוישוויץ האט געשריגען לינקס אין רעכטס רח״ל, די אלע לשונות פין טופשות, וואס מען האט אוועק גענומען פין אינז די אמתע הרגשה, אז מיר שלאגן זיך נישט דא פאר קיין פריוואטע אדשענדע, מען שלאגט זיך פארן נצח התורה נצח ישראל, נאך דעם האט מען שיטות פין גדולי ישראל אין גדרים וסייגים כל אחד לפום דרגא ווי ער האלט יעצט אין די מלחמה, אין עס איז יעצט נישט קיין זמן אריין ציגיין אין די ענינים ווי אזוי מען רורט אן די ענין פין בחירות, די חלוקי דעות איבער די ענינים, דאס אלעס ברויך גיין בדקה שבדקה מיט א זויבערקייט, מיט א נקיות, ווי אזוי די מלחמת ה׳ ברויך ציגיין, וואס די קלעצקע ראש ישיבה הגאון ר׳ אהרן קאטלער (וואס מו״ר האט אים מספיד געווען) האט געהאלטן, פונקט פארקערט אין די ענינים, אז דאס איז גאר בכלל ארור אשר לא יקום את דברי התורה הזאת, ואתו עמו כמה גדולי ישראל ואמע״ל בכל אלה.

אבער ביסודן של דברים, נעמען דאס אלעס אין מאכן דערפון א היכי תמצא צי בויען א משפחתיות׳דיגן קאולט, אין אויף בויען מענטשען, מטפש זיין קינדער פין קינדווייס אויז, מיט כל מינע עבודה זרות, זאגן פאר קינדער מיט סענטימאלע געפילען צי מאכן א מין קשר צי מו״ר סאקמער רב, נישט קיין קשר מיט די תורה הקדושה, וואס ער האט אויף דעם לוחם געווען עד זבולא בתריתא, כידוע מען האט געוואלט דא אריין פארן תשל״ח שבת פרה אין ווי ער האט זיך נישט געוואלט לאזן בשום אופן, אין מען קען זיך נאכפרעגן וואס ער האט געשמוסט דעלמאטס מיט הרה״ח ר׳ עזריאל גליק, וואס ער האט גערעד אין די ענין, ער האט מורא געהאט אין געציטערט פאר די ענינים, מען איז געגאנגען אין מען האט אים מסלף געווען, מען האט משכיח געווען די הייליגע חת״ס אין די הייליגע צאנזע רב אין פארקרימט אין פארדרייט, אין די וואס וויל נישט צישטיין צי זייער טופשות שטויסן פארקערט. עכ״פ איך שיהיה, מיר האבן אביסל ארויסגעבראנגט געוויסע ענינים וואס מען ברויך ציויסען, אין א מתבונן אמיתי׳ וואס וועט צי גיין צי די זאכן מיט א ריינקייט אן א טופשית׳דיגע קשרים, צי בלאנגען צי א געוויסע קאולט פין א קאלטור, אין בפרט אין אינזער דור וואס די הייליגע סיגוטע רב די ייטב לב זאגט אין פר׳ דברים וטפכם אשר אמרתם לבז תהיה אשר לא ידעו בטוב ורע, וואס זענען אויסגעריניקט פין דעם טוב ורע, די נייע דורות וואקסן אינטער אינגעלייט בחורים צמאים לדבר ה׳, נעמטס נישט די הייליגע קינדער תשב״ר שרייבן בריוועו פאר די טאטעס, די נארישע קשרים צי מו״ר מאור הגולה סאקמער רב, נעמטס נישט די קינדער אין מאכטס פין זיי פורים שפילס אין די קעמפס, מיט שפילעדיגע פארטעסטן כאילו די גאנצע זאך איז א ליצנות, מען הענגט אויף צעטליך אין מען שלאגט זיך, די גאנצע זאך מאכט מען ליצנות, וואס ערליכע אידן האבן נישט געטוען פין וו נעמט עטץ צי מחדש זיין אייגענע זאכן, מלמדי תינוקת עטץ האטס אן אחריות אויף די קינדער, לאזט׳ס נישט צי די אלע זאכן, לאזט׳ס נישט פארדרייען דעם קאפ מיט א פאלטשן לבוש, וואס די לבוש קיקט גאר אויס וויו מען וויל דא שרייען, אנכי, ולא יהיה לך, אין צים סוף איז עס עגלי הזהב פין ירבעם בן נבט, זייטס מטהר דעם אויר מדן ועד באר שבע, ודוק היטב.

וועל מיר טאקע צי ענדיגן, מו״ר דו״ז די קראסנע רב ז״ל האט געהאט אין זיך דעם התמזגות, פין המתקות ווי מען האט געזען ביים בעלזא רב, אין מיטן גרויסען לוחם מלחמות ה׳, ווי מען האט געזען אויפן מו״ר די סאקמער רב, כידוע ער האט מספיד געווען דעם בעלזא רב מיט בכיות איבער 2 שעה ביי זיך אין בית מדרש אין פען סט. אין וויליאמסבורג, אין געגידיגט האט ער מיט דברי נחמה אז עס איז נאך געבליבן א ענעראל די מאור הגולה די סאקמער רב, דאס איז געווען די דברי נחמה.

זאל די אייבישטער העלפן אז זייער ווערטער זאלן חוקק זיין א חקיקה אין אינזער הארץ מיט א רגש שבקדושה אין שפירן די קשר של קיימא צום עבר, מיט א קלארקייט, איינס פין די וויכסטיגע זאכן איז, איבער ציגעבן פאר די דורות, קלארקייט, בהירות, עשה לך רב והסתלק מן הספק, אז נישט פעלט די שטארקייט, אין מען טומעלט ארום, ווערט מען א ווילדער עזות פנים אין מען ווייסט נישט וואס טוט זיך מיט זיך, ביז ער ברעכט אינטער, מען זאל איבער געבן בהירות מיטן שעובד התורה, מיט די ווערטער פין די חכמי ישראל אמיתים, אין וויסן וואס איז א הוראת שעה, וואס איז הוראה לדורות, אין וואס איז למיגדר מילתא, וואס איז א הלכה קבועה, אין נישט מאכן פין קיין טפל א עיקר, עיקר א טפל, וואס מען זוכט נאר מיט דעם צי בויען דעם גברא אין צי בויען דעם מקום, אין די משפחתיות, כל אחד ואחד מיט זיינע צומצומים, אזעלעכע תלמידי חכמים וואס זענען ערליכע ת״ח יראי ה׳ אבער זיי זענען א דוקטוט צי דעם גברא פין מו״ר, דאס איז שקר, די תורה הקדושה וויל, איש סחו אחריו ה׳ הוא אלוקים, אין אויף דעם האט ער געלייגט די דגוש 90 יאר, ער האט אבאך געגעבן מען זאל נישט לערנען מיט קיין קינדער א וואוירט וואס זאל צוען צי א יחיד, נאר צים שעובד התורה, ניטאמאל האט מען גערעט פין קיין ציונות אין חדר, קיינמאל נישט, נאר מען האט גערעט פין די עקרי התורה, אין מיר האבן נאכדעם פארשטאנען פין די עקרי התורה אין פין די אמונה פשוטה, ווי אזוי א איד ברויך צי גיין צי אלע ענינים, ודוק היטיב, עס איז דא אסאך וואס צי רעדן נאך, מיר האבן אביסל געוואל רעדן לכבוד די 2 יארצייטן, וכו׳ וועט די אייבישטער העלפן מען וועט זוכה זיין צי אמת׳דיגע תשובה אין אויסריניגן נשמות ישראל, נדחי ישראל יכנס, בביאת משיח צדקינו בב״א.